

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ υπ αριθμ. 18

Πρὸς
Ἄπαντας τοὺς Ἐφημερίους
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Θέμα: « Περὶ τοῦ προσώπου τοῦ Ἀναδόχου εἰς τὸ Μυστήριον τοῦ Βαπτίσματος».

Ἀγαπητοὶ Πατέρες,

Ἐξ αἰτίας τοῦ ὅτι παρατηρεῖται τὸ φαινόμενο νὰ ὑπάρχουν ἀπορίες καί, εἰς ὀρισμένες περιπτώσεις, ἄγνοια ἐν σχέσει πρὸς τὸ θέμα τῶν ἀναδόχων καὶ τῶν προϋποθέσεων ἀναδοχῆς κατὰ τὸ Ἱερὸν Βάπτισμα, σᾶς γνωρίζομε τὰ ἑξῆς:

Ἔργο τοῦ ἀναδόχου ὑπῆρξε, μετὰ τὴν ἐπικράτηση τοῦ νηπιοβαπτισμοῦ, νὰ ἀναλαμβάνει τὴν φυσικὴ ἔλλειψη τῆς πίστεως καὶ τῆς μετανοίας στὸ νήπιο, φροντίζοντας μαζὶ μὲ τοὺς γονεῖς γιὰ τὴν κατὰ Χριστὸν μόρφωση καὶ ἀνατροφή του. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο ὁ Ἅγιος Συμεὼν Ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης γιὰ τὸν Ἀνάδοχο ἀναφέρει σχετικὰ: « Ὅτι πρέπει ὁ ἀνάδοχος τοῦ βαπτιζομένου νὰ εἶναι ὀρθόδοξος καὶ εὐλαβῆς. Εἰς τοῦτο, λοιπόν, πρέπει καὶ νὰ προσέχωμεν, διὰ νὰ κάμνωμεν ἀναδόχους φίλους τῆς εὐσεβείας καὶ διδασκάλους σχεδὸν τῆς πίστεως» (Τὰ Ἄπαντα. Περὶ τῆς τελετῆς τοῦ Θείου Βαπτίσματος, Κεφάλαιον Ε', σελ. 85. Ἐκδόσεις Ρηγοπούλου, Θεσσαλονίκη). Ἐξ αὐτοῦ προκύπτουν τὰ ἑξῆς:

α) **Ο υποψήφιος ανάδοχος δέον ὅπως εἶναι ἐνήλικας**, (ὕπ' ἀριθμ. 498 π.ε./42 ΝΚ/200/19-1-2006 Ἐγκύκλιος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος).

β) **Ο υποψήφιος ανάδοχος ὀφείλει νὰ εἶναι ὄχι μόνο βαπτισμένος Ὁρθόδοξος Χριστιανὸς ὁ ἴδιος** (Συνοδικοὶ Ἐγκύκλιοι ὑπ' ἀριθμ. 590/23-10-1986 καὶ 3983/2490ΝΚ/182/12-2-1996, ἡ τελευταία ἐκ τῶν ὁποίων ἀπαγορεύει νὰ γίνονται ἀνάδοχοι μέλη ὀργανώσεων μὲ σοβαρὲς δογματικὲς ἀποκλίσεις), **ἀλλὰ καὶ ζωντανὸ καὶ συνειδητὸ μέλος τῆς Ἐκκλησίας**, νὰ ζεῖ, δηλαδὴ, συνειδητὰ τὴν μυστηριακὴ καὶ ἀγωνιστικὴ ζωὴ τοῦ Εὐαγγελίου. Ἐξυπακούεται, φυσικά, ὅτι κάποιος ποὺ περιφρονεῖ τὸ Ἱερὸ Μυστήριον τοῦ Γάμου, **ἔχοντας συνάψει μόνον πολιτικόν, ἀπαγορεύεται νὰ γίνῃ ἀνάδοχος** (Συνοδικοὶ Ἐγκύκλιοι ὑπ' ἀριθμ. 2309/240/105/21-1-1982 καὶ 3262/46ΝΚ/2268/7-11-2000). Ὁ Ἐφημέριος δύναται νὰ βεβαιώνεται γιὰ τὴν τήρηση τῶν προϋποθέσεων αὐτῶν αἰτούμενος τὴν προσκόμιση Ληξιαρχικῆς Πράξεως Γεννήσεως τοῦ Ἀναδόχου ἢ Πιστοποιητικὸ Βαπτίσεώς του, τὸ ὁποῖο βεβαιώνει ὅτι εἶναι βαπτισμένος Ὁρθόδοξος Χριστιανὸς καθὼς καὶ Πιστοποιητικὸ Οἰκογενειακῆς Καταστάσεως ἢ Ληξιαρχικὴ Πράξι Γάμου τοῦ Ἀναδόχου, γιὰ νὰ βεβαιωθεῖ ὅτι δὲν εἶναι παντρεμένος μόνον μὲ Πολιτικὸ Γάμο.

Ἐπιπλέον, ἐνημερωτικῶς ἀναφέρομεν ὅτι:

α) Οἱ ὑπ' ἀριθμ. 5487/19-5-1836 καὶ 814/1156/838/20-5-1955 Συνοδικὲς Ἐγκύκλιοι ὀρίζουν ὅτι ὁ ἀνάδοχος πρέπει νὰ εἶναι «εἷς καὶ μόνος», ἐνῶ τυχὸν ἕτερος ὑποβοηθεῖ τὸν ἕνα (Ἐγκύκλιος ὑπ' ἀριθμ. 2627/659/401/8-4-1997),

β) Ἡ ὑπ' ἀριθμ. 1554/4168/1138/27-6-1968 Συνοδικὴ Ἐγκύκλιος κωλύει τοὺς Κληρικοὺς καὶ τοὺς Μοναχοὺς ἀπὸ τὸ νὰ γίνουν ἀνάδοχοι,

γ) Ὁ ΝΓ' Κανὼν τῆς Πενθέκτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ ἡ ὑπ' ἀριθμ. 52747/6835ΝΚ/199/27-1-1999 Συνοδικὴ Ἐγκύκλιος ἀπαγορεύουν στοὺς γονεῖς νὰ ἀναδεχθοῦν κατὰ τὴν βάπτισιν τὰ παιδιὰ τους καὶ

δ) Ἡ ὑπ' ἀριθμ. 2283/6901ΝΚ/1372/15-6-1999 Συνοδικὴ Ἐγκύκλιος ὀρίζει ὅτι κατὰ τὴν Βάπτισιν ἐνηλίκων ἢ παράστασι ἀναδόχου δὲν εἶναι ἀναγκαῖα.

Ἐπενθυμίζομεν, ἐξ ἄλλου, ὅτι ἐκ τοῦ Ἱεροῦ Μυστηρίου τοῦ Βαπτίσματος **προκύπτει πνευματικὴ συγγένεια**, ἡ ὁποία δημιουργεῖ κώλυμα στὴν σύναψιν γάμου μεταξὺ τοῦ ἀναδόχου καὶ τῆς ἀναδεκτῆς του ἢ τῆς μητέρας τῆς ἢ, ἀναλόγως, τῆς ἀναδόχου καὶ τοῦ ἀναδεκτοῦ τῆς ἢ τοῦ πατέρα του (ΝΓ' Κανὼν τῆς Πενθέκτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ὑπ' ἀριθμ. 3625/2383 ΝΚ/2050/17-11-1981 καὶ 2627/659/401/8-4-1997 Ἐγκύκλιοι τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐνῶ **ΔΕΝ**

ύφίσταται κώλυμα συνάψεως γάμου μεταξύ ἀναδεκτῶν βαπτισμένων ἀπὸ τὸν ἴδιο ἀνάδοχο.

Πέραν τῶν ὡς ἄνω, ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος περιγράφει τὴν προσωπικότητα τοῦ ἀϋθεντικοῦ ἀναδόχου ὡς κάτωθι:

«Θέλετε νὰ ἀπευθύνουμε τώρα τὸν λόγο στοὺς ἀναδόχους σας, γιὰ νὰ μάθουν καὶ ἐκεῖνοι ποιῶν ἀμοιβῶν ἀξιῶνται, ἐὰν δείξουν γιὰ ἐσᾶς πολλὴ φροντίδα καὶ ἀντιθέτως ποιά τιμωρία τοὺς ἀναμένει, ἂν ἀμελήσουν;

Γιὰ νὰ τὸ ἐννοήσεις σκέψου, ἀγαπητέ, ἐκείνους ποὺ γίνονται ἐγγυητὲς καὶ ἀνάδοχοι προσώπων ποὺ δανείζονται χρήματα, ὅτι, περισσότερο ἀπὸ τὸν ὑπεύθυνο καὶ δανειζόμενο, ἐκεῖνοι ὑφίστανται τὴν ἀγωνία καὶ τὸν φόβο. Ἄν, δηλαδή, αὐτὸς ποὺ δανείστηκε φανεῖ συνεπής, μὲ τὴν συνέπειά του κατέστησε ἐλαφρὸ τὸ φορτίο, ποὺ ἀνέλαβε ὁ ἐγγυητής. Ἄν, ἀντιθέτως, φανεῖ ἀγνώμονας καὶ ἀσυνεπής, τότε τοῦ ἐτοίμασε τέλεια τὴν καταστροφή. Γι' αὐτὸ καὶ ἓνας σοφὸς συμβουλεύει τὰ ἐξῆς: « Ἐὰν ἐγγυηθῆς, ἐτοιμάσου νὰ πληρώσης» (Σοφ. Σειρᾶχ ἡ', 13). Ἐάν, λοιπόν, ὅσοι ἀναδέχονται ἄλλους γιὰ χρήματα εἶναι ἀπολύτως ὑπεύθυνοι γιὰ ὁλόκληρο τὸ ποσό, περισσότερο εἶναι ὑπεύθυνοι ἐκεῖνοι ποὺ ἀναδέχονται ἄλλους καὶ ἐγγυῶνται γιὰ πνευματικὰ θέματα καὶ γιὰ τὴν ἀρετή. Ναί, πολὺ ἐνδιαφέρον πρέπει νὰ ἐπιδεικνύουν γι' αὐτοὺς ποὺ ἀναλαμβάνουν, προτρέποντάς τους, συμβουλεύοντάς τους, διορθώνοντας τὰ σφάλματά τους καὶ δείχνοντάς τους πατρικὴ ἀγάπη.

[Καὶ συνεχίζει ὁ ἱερὸς πατήρ].

Ἄς μὴ νομίζουν αὐτοὶ ὅτι τὸ νὰ εἶναι ἀνάδοχοι εἶναι τυπικὸ καὶ τυχαῖο πρᾶγμα, ἀλλὰ ἄς μάθουν καλά ὅτι καὶ αὐτοὶ γίνονται συμμετοχοὶ τῆς πνευματικῆς ὠφέλειας τῶν ἀναδεκτῶν, ἐὰν μὲ τίς συμβουλές τους τοὺς χειραγωγήσουν στὴν ὁδὸ τῆς ἀρετῆς, καὶ ἄς γνωρίζουν πάλι ὅτι, ἂν δείξουν ἀμέλεια καὶ ἀδιαφορία, θὰ ἐπιφέρουν στὸν ἑαυτὸ τους μεγάλη καταδίκη. Γι' αὐτὸν τὸν λόγο καὶ ἐπικρατεῖ ἡ συνήθεια, πατέρες ἢ μητέρες πνευματικῶν νὰ τοὺς ὀνομάζουν αὐτοὺς τοὺς ἀναδόχους, γιὰ νὰ μάθουν πόση ἐπιμέλεια πρέπει νὰ δείχνουν, γιὰ νὰ μορφώνουν πνευματικὰ, ὅσους ἀναλαμβάνουν.

Διότι, ἐὰν ἐκείνους ποὺ δὲν ἔχουν καμμία ἰδιαίτερη σχέση μὲ ἐμᾶς, πρέπει νὰ τοὺς κινήσουμε τὸν κύριο ζῆλο τῆς ἀρετῆς, πολὺ περισσότερο ὀφείλουμε νὰ ἐπιτελέσουμε τὸ καθήκον ἀπέναντι σ' ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖο

ἀναδεχόμεσθε ὡς πνευματικό μας τέκνο. Γιὰ τὸν λόγον, λοιπόν, αὐτὸν μάθετε καὶ οἱ ἀνάδοχοι ὅτι δὲν σᾶς ἀπειλεῖ μικρὸς κίνδυνος, ἐὰν δείξετε στὸ καθῆκον αὐτὸ ἀμέλεια» (Ἰ. Χρυσοστόμου, Β' Κατήχησις).

Καὶ συμπληρώνει ὁ Ὅσιος Νικόδημος ὁ Ἄγιορείτης: «Ἄν ἤξεραν οἱ ἀνάδοχοι τί ὑπόσχονται καὶ τί μεγάλη εὐθύνη ἀναλαμβάνουν, δὲν θὰ ἤθελαν νὰ βαπτίσουν, ἀκόμα κι ἂν μὲ θερμὰ παρακάλια τοὺς παρότρυναν».

Τὰ ὡς ἄνω, ἀσφαλῶς, δὲν παρατίθενται, γιὰ νὰ ἀποτρέψουν ἢ νὰ φοβίσουν τοὺς ὑποψηφίους Ἀναδόχους ἀπὸ τὴν ἀνάληψη τοῦ ἱεροῦ χρέους τους, ἀλλὰ περισσότερο, γιὰ νὰ ἀφυπνίσουν τοὺς προσεγγίζοντας ἐλαφρᾶ τῇ καρδίᾳ τὴν εὐθύνη τῆς ἀναδοχῆς.

Ὁ Μητροπολίτης

† Ὁ Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὁρωποῦ Κύριλλος